

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет Інженерно-технологічний
Кафедра Експлуатації техніки

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

Прогнозування та моделювання власного агробізнесу

Реалізується в межах освітньої програми: Агроінженерія

(назва)

за спеціальністю 208 «Агроінженерія»

(шифр, назва)

на другому (магістерському) рівні вищої освіти

Суми – 2024

Розробник: М. Міся (підпис) Мікуліна М.О. (прізвище, ініціали) к.е.н., доцент (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри <u>Агроінжинерингу</u> (назва кафедри)	протокол від <u>14.06.2024</u> № <u>15</u>
	Завідувач кафедри <u>[підпис]</u> <u>Шуляк М.</u> (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

[підпис] Зубко В.А. (ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

[підпис] Зубко В.А. (ПІБ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана:

[підпис] (підпис) (ПІБ)

Сорочанов Г.О. (підпис) (ПІБ)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації

[підпис] Нагієва Ірина (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата:

18.06. 2024 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Прогнозування та моделювання власного бізнесу						
2.	Факультет/кафедра	Інженерно-технологічний/Агроінжирінгу						
3.	Статус ОК	Обов'язковий						
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для	«Агроінженерія»/208 «Агроінженерія», другий (магістерський) рівень вищої освіти						
5.	ОК може бути запропонований для	-						
6.	Рівень НРК	6 рівень						
7.	Семестр та тривалість вивчення	1 курс, 2(в), 15 тижнів						
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів						
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття)						Самостійна робота
		Лекційні		Практичні		Лабораторні		
		Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	Денна
		30	-	30	-	-	-	90
10.	Мова навчання	українська						
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	к.е.н., доцент кафедри «Агроінжирінг» Мікуліна Марина Олександрівна						
11.1	Контактна інформація	аудиторія 323м, інженерно-технологічного факультету, корпус 4, marinamikulina1@ukr.net						
12.	Загальний опис освітнього компонента	Запропонований дисципліною процес бізнес-прогнозування та бізнес-моделювання фокусується на трансмісії результатів future-орієнтованих зовнішніх і внутрішніх ринкових динамічних досліджень у процес розробки тактик і стратегій сьогоденного власного бізнесу і бізнес-середовища. Такий підхід передбачає комплексність результатів, що вимагатиме і формуватиме підвищену соціальну і економічну відповідальність за майбутні зміни осіб, що розроблятимуть власний бізнес і прийматимуть на основі цих дій управлінські рішення						
13.	Мета освітнього компонента	<p><i>Метою освітнього компонента</i> являється засвоєння теоретичних і практичних знань з основ створення моделей бізнес-процесів, їх використання для організацій будь-якої галузі економіки та форми власності; вивчення технологій конструювання та програмування для систематизації бізнес-процесів.</p> <p><i>Предметом вивчення освітнього компонента</i> є формування теоретичних знань та практичних навичок розробки моделей для виробничих процесів на підприємствах власного бізнесу</p>						
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	<p>Компетентності:*</p> <p>Загальні:</p> <p>Здатність до розуміння ролі прогнозування та моделювання в економічному аналізі.</p> <p>Здатність застосовувати основні методи прогнозування економічних процесів у практичних ситуаціях.</p>						

		<p>Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>Здатність використовувати методи і моделі прогнозування економічних процесів.</p> <p>Програмні результати навчання:</p> <p>Володіти системними методами моделювання та аналізу економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.</p> <p>Знати особливості застосування аналізу в сфері прогнозування діяльності підприємства.</p> <p>Використовувати аналітичне моделювання та прогнозування в системі ефективного інформаційного забезпечення підприємства.</p>
15.	Політика академічної доброчесності	<p>Система вимог, які ставляться перед здобувачем вищої освіти під час вивчення освітнього компоненту: проходження студентами етапів оцінювання у встановлені терміни; виконання і захист письмових та практичних робіт у встановлені терміни; дотримання при виконанні письмових робіт положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ (https://bit.ly/2TNvfE0); дотримання студентами кодексу академічної доброчесності Сумського НАУ (https://bit.ly/3xf92wW). Підготовлені до оцінювання письмові роботи повинні бути оригінальними та виконані самостійно здобувачем вищої освіти. Письмові роботи, які виконані і здані із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на оцінку нижче від отриманого результату. Роботи, які виконані з низьким рівнем унікальності або є копією «чужої» роботи оцінюватимуться на «нуль» з послідуєчим виконанням роботи згідно іншого оригінального індивідуального завдання. Передача письмових робіт відбувається після повторного виконання або доопрацювання. Списування із різних джерел інформації (в т.ч. із використанням мобільних девайсів та гаджетів) під час екзаменів заборонено. При виявленні факту списування – робота студента анулюється і екзамен складається повторно. Перескладання екзамену відбувається із дозволу деканату в зазначені терміни після повторного засвоєння матеріалу з освітнього компоненту.</p>
16.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=3880

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: <i>Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...</i>	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК ОП					Як оцінюється РНД
	ПРН-06. Формулювати нові ідеї та концепції розвитку агропромислового виробництва	ПРН-17. Вибирати та застосовувати механізмовані технології відповідно до агрокліматичних умов та обґрунтовувати технології за економічними та якісними критеріями	ПРН-21. Визначати склад та обсяги механізованих робіт, потребу в пально-мастильних матеріалах та запасних частинах.	ПРН-23. Аналізувати ринок продукції та сільськогосподарської техніки. Складати бізнес-плани виробництва сільськогосподарської продукції. Виконувати економічне обґрунтування технологічних процесів, технологій, матеріально-технічного забезпечення аграрного виробництва. Застосовувати методи управління проектами виробництва продукції рослинництва та тваринництва.	ПРН-24. Організовувати виробничий процес підрозділів з технічного забезпечення агропромислових виробництв.	
ДРН 1. Демонструвати знання стосовно розвитку агропромислового виробництва на основі принципів економічного розвитку.	X	X	X	X	X	Виконання та захист звітів практичних робіт згідно індивідуального варіанту. Письмове опитування (тестування) засвоєння лекційного матеріалу. Проміжна комп'ютерна атестація - тест множинного вибору. Підготовка і захист реферату та презентації згідно індивідуального завдання.
ДРН 2. Приймати ефективні рішення та застосовувати ресурсний потенціал підприємств на основі економічних критеріїв.		X				Виконання та захист звітів практичних робіт згідно індивідуального варіанту. Письмове опитування (тестування) засвоєння лекційного матеріалу. Проміжна комп'ютерна атестація - тест множинного вибору. Підготовка і захист реферату та презентації згідно індивідуального завдання.
ДРН 3. Визначати економічні витрати по використанню машинного парку господарства та витратних матеріалів на його роботу.			X			Виконання та захист звітів практичних робіт згідно індивідуального варіанту. Письмове опитування (тестування) засвоєння лекційного матеріалу. Проміжна комп'ютерна атестація - тест множинного вибору.
ДРН 4. Проводити аналіз ринку продукції і техніки та виконувати економічне обґрунтування технологічних процесів і технологій.				X		Виконання та захист звітів практичних робіт згідно індивідуального варіанту. Письмове опитування (тестування) засвоєння лекційного матеріалу. Проміжна комп'ютерна атестація - тест множинного вибору. Підготовка і

<p>Результати навчання за ОК:</p> <p><i>Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...</i></p>	<p>Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК ОП</p>				<p>Як оцінюється РНД</p>
	<p>ПРН-06. Формулювати нові ідеї та концепції розвитку агропромислового виробництва</p>	<p>ПРН-17. Вибирати та застосовувати механізовані технології відповідно до агрокліматичних умов та обґрунтовувати технології за економічними та якісними критеріями</p>	<p>ПРН-21. Визначати склад та обсяги механізованих робіт, потребу в пально-мастильних матеріалах та запасних частинах.</p>	<p>ПРН-23. Аналізувати ринок продукції та сільськогосподарської техніки. Складати бізнес-плани виробництва сільськогосподарської продукції. Виконувати економічне обґрунтування технологічних процесів, технологій, матеріально-технічного забезпечення аграрного виробництва. Застосовувати методи управління проектами виробництва продукції рослинництва та тваринництва.</p>	
					захист реферату та презентації згідно індивідуального завдання.
<p>ДРН 5. Розробляти бізнес-плани виробництва сільськогосподарської продукції.</p>				X	Виконання та захист звітів практичних робіт згідно індивідуального варіанту. Письмове опитування (тестування) засвоєння лекційного матеріалу. Проміжна комп'ютерна атестація - тест множинного вибору. Підготовка і захист реферату та презентації згідно індивідуального завдання.
<p>ДРН 6. Проводити управління проектами виробництва продукції аграрного виробництва.</p>				X	Виконання та захист звітів практичних робіт згідно індивідуального варіанту. Письмове опитування (тестування) засвоєння лекційного матеріалу. Проміжна комп'ютерна атестація - тест множинного вибору. Підготовка і захист реферату та презентації згідно індивідуального завдання.
<p>ДРН 7. Організовувати виробничі процеси підрозділів агропромислових підприємств.</p>					X Виконання та захист звітів практичних робіт згідно індивідуального варіанту. Письмове опитування (тестування) засвоєння лекційного матеріалу. Проміжна комп'ютерна атестація - тест множинного вибору. Підготовка і захист реферату та презентації згідно індивідуального завдання.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу						Рекомендована література
	Аудиторна робота				Самостійна робота		
	Лж		П.з		денна	заочна	
	денна	заочна	денна	заочна			
Тема 1. <i>Методологічні основи економічного моделювання та прогнозування бізнесу.</i> Поняття процесу. Процесний підхід та процесно-орієнтована організація. співвідношення функціонального і процесного підходів. Відображення процесного підходу в міжнародних стандартах	2	-	2	-	4		[1...22], [23], [24]
Тема 2. <i>Моделі прогнозування економічних об'єктів</i> 1. Земля - головний засіб виробництва в сільському господарстві. 2. Земельний фонд України і його використання в аграрному виробництві. 3. Земельний кодекс - основний закон, який регулює земельні відносини в Україні. 4. Рівень та ефективність використання земельних ресурсів, його екологічні аспекти <i>ПЗ. Земельні ресурси аграрного виробництва та ефективність їх використання.</i>	2	-	2	-	6		[1...22], [23], [24]
Тема 3. <i>Формування інформаційної бази моделі</i> 1. Сутність і суспільне значення виробництва. 2. Виробництво як відкрита система. 3. Організаційні основи виробничих систем. 4. Підприємство як виробнича система. <i>ПЗ. Організація і управління підприємствами</i>	2	2	2	-	6		[1...22], [23], [24]
Тема 4-5. <i>Моделювання та прогнозування тенденцій розвитку</i> 1. Поняття матеріально-технічної бази. 2. Стан та забезпеченість матеріально-технічними ресурсами. 3. Сутність логістики та її призначення. 4. Суть науково-технічного прогресу та особливості його прояву в аграрному виробництві. <i>ПЗ. Розрахунок тягового балансу автомобіля. ПЗ. Матеріально-технічна база та науково-технічний прогрес в аграрному виробництві.</i>	4	-	4	-	10		[1...22], [23], [24]
Тема 6-7. <i>Методологічні принципи багатofакторного прогнозування</i> 1. Поняття праці і трудових ресурсів в аграрному виробництві. 2. Поняття і особливості процесу праці в аграрному виробництві. 3. Показники рівня та ефективності використання трудових ресурсів у аграрному виробництві. 4. Продуктивність праці та методика її вимірювання. 6. Оплата праці в аграрному виробництві, її економічні основи та форми. 7. Основні чинники рівня продуктивності праці та шляхи її підвищення. <i>ПЗ. Персонал підприємства, продуктивність та оплата праці.</i>	4		4		12		[1...22], [23], [24]

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу						Рекомендована література
	Аудиторна робота				Самостійна робота		
	Лж		П.з		денна	заочна	
	денна	заочна	денна	заочна			
Тема 8. Пакети програм із прогнозування. 1. Поняття нормування і види норм. Принципи та методи нормування праці. 2. Вивчення та раціоналізація трудових процесів. 3. Нормування праці на ручних роботах в рослинництві. <i>ПЗ. Нормування праці на механізованих польових роботах</i>	2	-	2	-	6		[1...22], [23], [24]
Тема 9. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану 1. Організація і управління виробничих процесів в рослинницьких галузях. 2. Організації управління рільництва. 3. Організації управління рільництва. 4. Організації управління первинної переробки продукції. <i>ПЗ. Складання технологічних карт вирощування сільськогосподарських культур</i>	2	-	2	-	8	-	[1...22], [23], [24]
Тема 10. Методологічні засади моделювання бізнес-структур 1. Поняття і класифікація необоротних і оборотних активів підприємства. 2. Основні засоби. Показники забезпеченості та ефективності використання основних засобів. 3. Економічна суть оборотних активів та їх класифікація. 4. Оборотні засоби та показники ефективності їх використання. 5. Шляхи покращення використання необоротних та оборотних активів аграрного підприємства. <i>ПЗ. Необоротні та оборотні активи підприємства, ефективність їх використання.</i>	2	-	2	-	6	-	[1...22], [23], [24]
Тема 11. Діагностика конкурентного середовища суб'єкта підприємницької діяльності 1. Економічна суть витрат і собівартості продукції. 2. Класифікація витрат та їх розподіл при обчисленні собівартості продукції. 3. Шляхи зниження собівартості продукції аграрного виробництва. <i>ПЗ. Витрати виробництва та собівартість продукції.</i>	2	-	2	-	6	-	[1...22], [23], [24]
Тема 12. Оцінювання комерційних ризиків Поняття ризику, його місце в економіці. Класифікація ризику. Методи якісного та кількісного аналізу ризику. Метод аналогій, аналіз чутливості, аналіз ризику методами імітаційного моделювання.	2	-	2	-	6	-	[1...22], [23], [24]
Тема 13. Моделювання виробничих процесів в агробізнесі 1. Моделі виробничих процесів 2. Оцінка ефективності виробничих процесів 3. Оптимізація виробничих процесів <i>ПЗ. Створити модель виробничого процесу для конкретного виду агропродукції</i>	2	-	2	-	6	-	[1...22], [23], [24]

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу						Рекомендована література
	Аудиторна робота				Самостійна робота		
	Лк		П.з		денна	заочна	
	денна	заочна	денна	заочна			
Тема 14. Використання ІТ-технологій у прогнозуванні та моделюванні 1. Інформаційні системи для прогнозування та моделювання 2. Використання програмного забезпечення для аналізу даних 3. Інноваційні технології в агробізнесі ПЗ. Використати програмне забезпечення для аналізу даних (наприклад, Excel, SPSS) та підготувати звіт з результатами	2	-	2	-	8	-	[1...22], [23], [24]
Тема 15. Практичні аспекти прогнозування і моделювання агробізнесу 1. Кейс-стаді та приклади з реальної практики 2. Розробка власної моделі агробізнесу 3. Презентація та захист проектів ПЗ. Розробити власну модель агробізнесу, включаючи фінансові, виробничі та ринкові аспекти	2	-	2	-	6	-	[1...22], [23], [24]
Всього	30	-	30	-	90		

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кількість годин
ДРН 1.	Лекція-розповідь з поясненням, лекція-презентація з демонстрацією та використанням інтерактивних технологій. Практичні роботи з розрахунками за індивідуальним завданням. Тестування (опитування), з використанням учбових і контролюючих тестів.	8/2	Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Конспектування. Виконання завдань практичних робіт, виконання яких розпочато на контактному занятті. Підготовка реферату та презентації згідно індивідуального завдання. Самооцінка знань.	8/16
ДРН 2.	Лекція-розповідь з поясненням, лекція-презентація з демонстрацією та використанням інтерактивних технологій. Практичні заняття з розрахунками за індивідуальним завданням. Тестування (опитування), з використанням учбових і контролюючих тестів.	10/4	Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Конспектування. Виконання завдань практичних робіт, виконання яких розпочато на контактному занятті. Підготовка реферату та презентації згідно індивідуального завдання. Самооцінка знань.	10/14
ДРН 3.	Лекція-розповідь з поясненням, лекція-презентація з демонстрацією та використанням інтерактивних технологій. Практичні роботи з розрахунками за індивідуальним завданням. Тестування (опитування), з використанням учбових і контролюючих тестів.	10/4	Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Конспектування. Виконання завдань практичних робіт, виконання яких розпочато на контактному занятті. Самооцінка знань.	10/14
ДРН 4.	Лекція-розповідь з поясненням, лекція-презентація з	8/2	Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Вивчення матеріалу	8/14

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
	демонстрацією та використанням інтерактивних технологій. Практичні роботи з розрахунками за індивідуальним завданням. Тестування (опитування), з використанням учбових і контролюючих тестів.		для самостійного опанування. Конспектування. Виконання завдань практичних робіт, виконання яких розпочато на контактному занятті. Підготовка реферату та презентації згідно індивідуального завдання. Самооцінка знань.	
ДРН 5.	Лекція-розповідь з поясненням, лекція-презентація з демонстрацією та використанням інтерактивних технологій. Практичні роботи з розрахунками за індивідуальним завданням. Тестування (опитування), з використанням учбових і контролюючих тестів.	8/2	Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Конспектування. Виконання завдань практичних робіт, виконання яких розпочато на контактному занятті. Підготовка реферату та презентації згідно індивідуального завдання. Самооцінка знань.	8/16
ДРН 6.	Лекція-розповідь з поясненням, лекція-презентація з демонстрацією та використанням інтерактивних технологій. Практичні роботи з розрахунками за індивідуальним завданням. Тестування (опитування), з використанням учбових і контролюючих тестів.	8/2	Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Конспектування. Виконання завдань практичних робіт, виконання яких розпочато на контактному занятті. Підготовка реферату та презентації згідно індивідуального завдання. Самооцінка знань.	8/14
ДРН 7.	Лекція-розповідь з поясненням, лекція-презентація з демонстрацією та використанням інтерактивних технологій. Практичні роботи з розрахунками за індивідуальним завданням. Тестування (опитування), з використанням учбових і контролюючих тестів.	8/2	Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Конспектування. Виконання завдань практичних робіт, виконання яких розпочато на контактному занятті. Підготовка реферату та презентації згідно індивідуального завдання. Самооцінка знань.	8/14

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання (вказати номер тижня, на якому буде проведено оцінювання)
1.	Виконання та захист звітів практичних робіт згідно індивідуального варіанту	40 балів / 40%	напротязі семестру 2....15 тиждень
2.	Письмове опитування (тестування) засвоєння лекційного матеріалу	15 балів / 15%	до кінця 8 тижня; до кінця 15 тижня
3.	Підготовка реферату та презентації згідно індивідуального завдання	15 балів / 15%	до кінця 15 тижня
4.	Залік - Підсумкове тестування (тест множинного вибору)	30 балів / 30%	терміни екзаменаційної сесії

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Виконання та захист звітів практичних робіт згідно індивідуального варіанту	0-10 балів	11-20 балів	21-30 балів	30-40 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконано усі вимоги завдання, але є незначні зауваження, щодо виконання завдання	Виконано усі вимоги завдання, запропоновано власний варіант виконання завдання
Письмове опитування (тестування) засвоєння лекційного матеріалу	<9 балів	9...11 балів	12..13 балів	14...15 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконано усі вимоги завдання, але є незначні зауваження, щодо виконання	Виконано усі вимоги завдання
	Вірних відповідей менше 12 із 20	Вірних відповідей 12...14 із 20	Вірних відповідей 15...17 із 20	Вірних відповідей 18..20 із 20
Підготовка реферату та презентації згідно індивідуального завдання	<9 балів	9...11 балів	12..13 балів	14...15 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконано усі вимоги завдання, але є незначні зауваження, щодо виконання	Виконано усі вимоги завдання
Залік - Підсумкове тестування (тест множинного вибору)	<18 балів	18...22 балів	23..26 балів	27...30 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконано усі вимоги завдання, але є незначні зауваження, щодо виконання	Виконано усі вимоги завдання

5.2.Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено.

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1.	Виконання практичних робіт згідно індивідуального завдання під час проведення практичних занять зі зворотним зв'язком від викладача.	протягом 2..15 тижнів
2.	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над індивідуальними завданнями протягом аудиторних занять.	протягом 2..15 тижнів
3.	Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів після письмового опитування (тестування) засвоєння лекційного матеріалу	протягом 8 та 15 тижнів після складання
4.	Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів під час підготовки реферату та презентації згідно індивідуального завдання	протягом 9..15 тижнів
5.	Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів після захисту реферату та презентації згідно індивідуального завдання	протягом 15 тижня після захисту

Самооцінювання може використовуватися, як елемент сумативного оцінювання, так і формативного оцінювання.

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Підручники, посібники

1. Андрійчук В.Г. Ефективність діяльності аграрних підприємств : теорія, методика, аналіз: монографія. - К. : КНЕУ, 2005. - 292 с.
2. Андрійчук В.Г. Економіка підприємств агропродовольчого комплексу: навч.-метод, посіб. для самост. вивч. дисц. - К.: КНЕУ, 2010.- 414 с.
3. Воскобійник Ю.П., Шпикуляк О.Г., Камінський І.В. [та ін.]. Витрати та ефективність виробництва продукції в сільськогосподарських підприємствах (моніторинг). - К.: ННЦ ІАЕ, Вип. 5. 2012. - 438 с.
4. Збарський В.К., Мацибора В.І., Чалий А.А. Економіка сільського господарства: навч. посіб. [за ред. В.К.Збарського і В.І. Мацибори]. - К.: Каравела, 2010. — 280 с.
5. Малік М.Й., Нужна О.А. Конкурентоспроможність аграрних підприємств: методологія і механізми: монографія. - К.: ННЦ ІАЕ, 2007. - 270 с.
6. Присяжнюк М.В., Зубець М.В., Саблук П.Т. [та ін.] Аграрний сектор економіки України (стан і перспективи розвитку). - К.: ННЦІАЕ, 2011. - 1008 с
7. Супрун О.М. Економічне регулювання аграрного виробництва: монографія. - К.: ННЦ ІАЕ, 2011. -350 с.
8. Черевко Г.В., Горбонос Ф.В., Павленчик А.О., Павленчик Н.Ф. Економіка підприємства: підруч. -К.: Знання, 2010.-384 с.
9. Черевко Г.В., Руснак П.П., Андрійчук В.Г., Ільєнко А.А. та ін. Економіка аграрних підприємств:навч. посіб. - К., 2002. - 197 с

Додаткові джерела

10. Баланюк О. С. Державна підтримка інноваційної діяльності. URL : <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/4396/1/19.pdf>.
11. Єдина комплексна стратегія та план дій розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на 2015–2020 рр. : проєкт. URL : <http://minagro.gov.ua>.
12. Земельний Кодекс України. № 2768-III від 01.04.2018 р. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.
13. Інфографіка: середня орендна плата за землі сільськогосподарського призначення (паї) в Україні / Держгеокадастр. URL : <http://land.gov.ua/info/infohrafika-serednia-orendna-plata-za-zemli-silskohospodarskoho-pryznachennia-pai-v-ukraini-v-2016-rotsi>.
14. Інформація про нормативно грошову оцінку земель / Держгеокадастр. URL : land.gov.ua/wp-content/uploads/2016/01/NGO_SG_01_01_2017.xls.
15. Могильний О. М. Державне регулювання орендних земельних відносин: політекономічний підхід. Ефективна економіка. 2018. № 5. URL : Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua>.
16. Москалюк К. В. Теоретичні основи інноваційного потенціалу аграрної сфери України. Збірник наукових праць Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. 2012. № 22. URL : [http://kntu.kr.ua/doc/zb_22\(2\)_ekon/stat_20_1/69.pdf](http://kntu.kr.ua/doc/zb_22(2)_ekon/stat_20_1/69.pdf).
17. Олійник Т. І. Державна підтримка аграрного сектору економіки України. Економіка АПК. 2009. № 7. С. 80–86.

18. Організація і управління виробництвом: навч. посіб./ Єрмаков О.Ю., Вакараш В. М., Остапчук А. Д., Гаврилюк І. П. – К.: НУБіП України, 2016. – 350 с.

19. Осташко Т. О. Структурно-інституціональний аналіз аграрного ринку України. Економіка та прогнозування. 2004. № 3. С. 115–126.

20. Павлова Г. Є. Методи державного регулювання аграрного сектора економіки України. Інвестиції: практика та досвід. 2013. № 9. С. 47–49.

21. Пилипенко В. В. Концептуальні засади формування державної аграрної політики в реформуванні аграрного сектора економіки. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. № 11. С. 186–190.

22. Тюхтенко Н. А., Карунас С. А. Інструменти та методи державного регулювання сільськогосподарського виробництва. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. 2011. № 1 (13). С. 47–50.

Методичне забезпечення

23. Мікуліна М.О. Практикум з економіки аграрного виробництва. Методичні рекомендації щодо розв’язування типових задач - Суми, 2020 рік - 130 с.

Інші джерела

24. Дистанційний курс з дисципліни «Економіка аграрного виробництва» в середовищі Moodle / [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу: <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=3880>.

Програмне забезпечення.

25. Програмний пакет Microsoft Office (текстовий процесор Microsoft Word, табличний процесор Microsoft Excel, програма підготовки презентацій Microsoft PowerPoint).

26. Мультимедійний проектор, маркерна дошка і екран.

Рецензія на робочу програму (силабус) освітнього компонента
«Прогнозування і моделювання діяльності власного агробізнесу»
(статус - обов'язковий)

Розробник: *к.е.н.. доцент кафедри експлуатації техніки Мікуліна Марина Олександрівна*

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)			
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			

Член проєктної групи ОП _____ (назва) _____ (ПІБ) _____ (підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)			
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми			
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)			
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти			
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету			
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом			
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента			
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)			
Література є актуальною			
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти			

Рецензент (викладач кафедри)

_____ (посада, ПІБ) _____ (підпис) _____ (назва)